

HƏYAT VƏ FƏALİYYƏTİNİN ƏSAS TARİXLƏRİ

Mirzə İbrahimov 1911-ci ilin 28 oktyabr tarixində İranın Sərab şəhəri yaxınlığındakı Eyvəq kəndində (indiki İran İslam Respublikası, Şərqi Azərbaycan ostanı, Sərab şəhristanı, Şərəbiyan dehistanı, Eyvəq kəndi) anadan olmuşdur.

1918	Atası və böyük qardaşı ilə Bakıya gəlmişdir. Əvvəlcə anası, sonra isə atası vəfat edəndən sonra kiçik yaşlarından Balaxanı və Zabrat kəndlərində muzdurluq etmişdir. Balaxanı fabrik-zavod məktəbində oxumuş və işləmişdir.
1930	"Qazılan buruq" adlı ilk şeiri "Aprel alovları" məcmuəsində dərc olunmuşdur.
1932	Beşilliklərin nəhəng tikintilərini və sosialist sənayesinin inkişaf sürətini öyrənmək üçün Ukraynaya — Donbas şaxtalarında, Dnepropetrovsk sənaye müəssisələrinə səfərdə olmuş, "Giqantlar ölkəsində" adlı oçerklər kitabını yazmışdır.
1933	Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutunun ikiillik hazırlıq şöbəsində təhsil aldıqdan sonra partiya onu Naxçıvan MTS siyasi şöbəsinə — "Sürət" qəzetinin redaktoru vəzifəsinə göndərmişdir. "Həyat" və "Madrid" pyesini çap etdirmişdir.
1935–1937	SSRİ Elmlər Akademiyasının Leninqraddakı Şərqşünaslıq İnstitutunun aspiranturasında təhsil alan M. İbrahimov görkəmli Azərbaycan yazıçısı Cəlil Məmmədquluzadənin həyatı və fəaliyyətindən bəhs edən namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.
1938, 17 aprel	"Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni verilmişdir.
1939	"Böyük demokrat" kitabı çap olunmuşdur.
1941	Cənubi Azərbaycanda olarkən "Vətən yolunda" qəzetinin məsul redaktoru vəzifəsində işləmişdir. "Məhəbbət" pyesini yazmışdır.
1942	31 yaşında ikən Azərbaycan SSR Xalq Maarif Komissarı vəzifəsinə təyin olunmuşdur. Uzaq Şərqdə Xabarovsk, Vladivostok və s. hərbi dairələrdə 416-cı diviziyanın döyüşçüləri ilə görüşlərdə iştirak etmişdir.
1943	"Azərbaycan SSR əməkdar incəsənət xadimi" fəxri adına layiq görülmüşdür.

- 1945** Azərbaycan Elmlər Akademiyası təsis olunduqda 34 yaşlı Mirzə İbrahimov akademiyanın ilk seçilən 15 həqiqi üzvündən biri olmuş və daim elmi fəaliyyətlə məşğul olmuşdur.
- 1942–1946** Azərbaycan SSR Maarif Naziri və M. F. Axundov adına Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının direktoru, sonra isə XKS-nin incəsənət işləri idarəsinin rəisi işləmişdir.
- 1946–1954** Azərbaycan EA Nizami adına Dil və Ədəbiyyat İnstitutunda direktorluq etdiyi dövrdə dilçilik və ədəbiyyatşünaslıq elminin yeni, yüksək səviyyədə tədqiqini təşkil etmiş, üçcildlik "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi"nin yaranmasında ciddi əməyi olmuşdur.
- 1947** “Həyat və ədəbiyyat” kitabı çap olunmuşdur.
- 1947–1950** Azərbaycan Respublikası Nazirlər Soveti sədrinin müavini vəzifəsində çalışmışdır.
- “Gələcək gün” romanını yazmışdır.
- 1948-1954** Sovet Həmkarlar İttifaqı Heyətinin tərkibində İranda səfərdə olmuşdur. Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı İdarə Heyətinin Sədri olmuşdur.
- 1951** "Stalin" mükafatı (2-ci dərəcə), ("Gələcək gün" (1948) romanına görə) almışdır.
- 1954-1958** Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri vəzifələrində işləmiş, Azərbaycan KP XIV-XXVIII qurultaylarında MK üzvü seçilmişdir.
- 1956-cı il, 20 avqust** Azərbaycan SSR Ali Sovetinin "Azərbaycan SSR-in dövlət dili haqqında Azərbaycan SSR-in Konstitusiyasına maddə əlavə edilməsi haqqında qanun"u qəbul etməsi bu yüksək dövlət təşkilatının rəhbəri Mirzə İbrahimovun böyük səyləri nəticəsində mümkün olmuşdur.
- Həmçinin onun "Azərbaycan dili dövlət idarələrində" adlı məqaləsində milli məsələ ilə bağlı tale yüklü problemlər ön mövqeyə çəkilmişdir.
- “Böyük dayaq” romanını yazmışdır.
- 1960–1970** XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi şöbəsinə başçılıq etmişdir.
- “Kəndçi qız” pyesini yazmışdır.
- "Azərbaycan SSR xalq yazıçısı" fəxri adı ilə təltif olunmuşdur.
- “Xəlqilik və realizm cəbhəsindən” kitabını çap etdirmişdir.

1962	“Böyük şairimiz Sabir” kitabı çap olunmuşdur. “Yaxşı adam” komediyasını yazmışdır.
1965-1976	Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı İdarə Heyətinin birinci katibi olmuşdur. SSRİ Yazıçılar İttifaqı idarə heyətinin katibi vəzifəsində çalışmışdır.
1965	Mirzə Fətəli Axundov adına Azərbaycan SSR Dövlət mükafatına ("Kəndçi qızı" komediyası üçün) layiq görülmüşdür. “Közərən ocaqlar” pyesi və “Sarı sim” kitabı çap olunmuşdur.
1971-ci il, 21 oktyabr	"Oktyabr İnqilabı" ordeni ilə təltif edilmişdir. “Ədəbi qeydlər” kitabı çap olunmuşdur.
1977	Asiya və Afrika ölkələri ilə Sovet Həmrəylik Komitəsinin sədri kimi dəfələrlə Amerika (Nyu-York), İngiltərə (London), Fransa (Paris), Portuqaliya (Lissabon), Misir (Qahirə, İskəndəriyyə), Kipr (Nikoziya), Suriya (Dəməşq), Zambiya (Lusaka) ölkələrində səfərdə olmuş, Beynəlxalq konqres, sessiya və müşavirələrdə Sovet nümayəndə heyətinin başçısı seçilmişdir.
1978	BMT-nin apartheyd əleyhinə mübarizə komitəsinin iclasında çıxış etmişdir. (NyuYork)
1979	Beynəlxalq Nehru mükafatına;
1981	Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdür.
1991	Azərbaycan Yazıçılar Birliyi Ağsaqqallar Şurasının üzvü seçilmişdir.
1993-cü il, 17 dekabr	Bakıda vəfat etmiş, Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.
1996-cı il, 5 fevral	Azərbaycan Respublikası Prezidenti Heydər Əliyev “Mirzə İbrahimovun xatirəsinin əbədləşdirilməsi haqqında” Sərəncam imzalamışdır.
1997	15 oktyabrda yaşadığı binanın fasadına vurulmuş xatirə lövhəsinin açılışı olmuşdur.
2001	7 oktyabrda Azərbaycan Respublikası Prezidenti Heydər Əliyev “Mirzə Əjdər oğlu İbrahimovun 90 illik yubileyi haqqında” Sərəncam imzalamışdır.
2005	2 cildlik “Seçilmiş əsərləri” çapdan çıxmışdır.
2006	Anadan olmasının 95 illiyi qeyd edilmişdir;

- Professor Teymur Əhmədovun tərtib etdiyi “Xalq yazıçısı, görkəmli ictimai xadim Mirzə İbrahimov” adlı kitabı çapdan çıxmışdır.
- 2008** “Mirzə İbrahimov: müasirlərinin xatirələrində” məqalələr toplusu çap olunmuşdur.
- 2009** Teymur Əhmədovun “Kitab” Cəmiyyətinin Miniatur Kitab Muzeyi tərəfindən çap edilən Akademik Mirzə İbrahimov “Mirzə İbrahimov. Həyat və yaradıcılığı” adlı miniatur kitabı işıq üzü görmüşdür.
- 2011 – 19 iyulda** Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev “Mirzə İbrahimovun 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” Sərəncam imzalamışdır;
- Yubileyi ilə əlaqədar filologiya elmləri doktoru, professor Şirindil Alışanovun “Mirzə İbrahimov” adlı monografiyası və Solmaz Cəlal qızının “Mirzə İbrahimov və Cənubi Azərbaycanda azadlıq hərəkatı” adlı kitabı “Elm” nəşriyyatında çapdan çıxmışdır.
- 2013** Fazil Əliyevin “Mirzə İbrahimov və xalq yaradıcılığı” monoqrafiyası “Elm” nəşriyyatında çapdan çıxmışdır.
- 2014** Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Teymur Əhmədovun tərtib etdiyi “Azərbaycanın Xalq yazıçısı, ictimai-siyasi xadim, akademik Mirzə İbrahimov” adlı kitab-albom işıq üzü görmüşdür.
- 2015** AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktoru akademik Teymur Kərimlinin “Akademik Mirzə İbrahimov” adlı monoqrafiyası “Elm” nəşriyyatında çap edilmişdir.
- 2016** Ülkər Baxşıyeva “Mirzə İbrahimov və Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri” mövzusunda dissertasiya müdafiə etmişdir.
- 2017** Qəndab Əliyeva AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda “Mirzə İbrahimovun bədii nəsrində Cənub mövzusu” adlı dissertasiya müdafiə etmişdir.
- 2021** Anadan olmasının 110 illik yubileyi münasibətilə M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən “Mirzə İbrahimov-110” adlı metodik vəsait hazırlanmışdır.
- 2022** M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından “Akademik Mirzə İbrahimov” adlı biblioqrafiya “Zərdabi Nəşr MMC” də çap edilmişdir.

2025

Mirzə İbrahimovun "Azərbaycan" qəzetində gizli imzalı məqalələr: Təbriz 1945” adlı kitabı çap olunmuşdur.

Nəsibova, Vüsalə Roma qızının “Mirzə İbrahimovun ədəbi-tənqidi görüşləri” monoqrafiyası “Elm və təhsil” nəşriyyatında çap edilmişdir.